

z toho důvodu, že ohledně vadné věci není zde vlastně tržové smlouvy, ježto za onu věc určitá cena smluvena nebyla (§ 1053 obč. zák.) a mimo to nelze prý žádati vrácení kupní ceny za jednotlivou věc, neboť požadovaná kupní cena byla by libovolně stanovena. Toto stanovisko odvolacího soudu sdíleti nelze a právem je žalobce dle §u 503 čís. 4 c. ř. s. bře v odpor. Pro uvedený názor odvolacího soudu není v zákoně opory, naopak názor ten odporuje zásadě, platné dle čl. 359 obch. zák. a §u 920 obč. zák. ve příčině smluv s plněním dělitelným. Dle těchto ustanovení může při deliktním plnění kupitel odstoupiti od smlouvy ohledně části, dosud nesplněné nebo řádně nesplněné, a obdobně nutno dle toho připustiti, že může kupitel, je-li z dodaných a za jednotnou cenu koupených více věcí jedna vadná a netvoří-li s ostatními nedělitelný celek, žádati za zrušení smlouvy jen ohledně této věci (srovnej Staub-Pisko u čl. 359 obch. zák. dodatek 3, a u čl. 347 obch. zák. § 13 a 34, Krainz-Ehrenzweig 6. vyd. § 323, II., posl. odst.). Že nedospělá, asi 3 měsíce stará hříbata, i když byla koupena za cenu úhrnkovou, a strany při koupi měly, jak odvolací soud za to má, úmysl koupiti a prodati obě hříbata pospolu, nejsou nedělitelným párem, netřeba pro samozřejmost toho dokazovati, neboť u takových hříbat nelze říci, zdali se vydaří a budou-li se jednou k sobě do spřežení nebo jinak do páru hoditi. Okolnost, že byla za obě hříbata smluvena cena jen jedna úhrnná, není, jak mylně za to má odvolací soud, na překážku, aby kupitel nemohl žádati za zrušení koupě a za vrácení kupní ceny jen ohledně jednoho hříbete. Neshodnou-li se strany, v jaké ceně bylo vadné hříbě bráno při ceně úhrnkové nebo jaká část této ceny má na ně připadnouti, zjistí se cena ta ve sporu, když ne dotázkami na strany nebo svědky po případě znalci, tedy za použití §u 273 c. ř. s. Důvody, pro které odvolací soud žalobu zamítl, odpadají a nutno se zabývatí ostatním obsahem odvolání, jakož i obsahem odpůrcova sdělení, čehož odvolací soud v důsledku shora uvedeného svého stanoviska neučinil a trpí proto odvolací řízení vadností dle §u 503 čís. 2 c. ř. s.

### Čís. 2621.

**Věřitel může na rukojmím a spoludlužníku vyrovnacího dlužníka žádati zaplacení bez omezení na vyrovnací kvotu, ovšem jen potud, pokud dluh ještě nezanikl a trvá po právu.**

(Rozh. ze dne 15. května 1923, Rv I 677/23.)

Žalující banka měla proti firmě Otto L. pohledávku 23.155 Kč z obchodního spojení a když o jmění firmy Otto L. bylo zahájeno řízení vyrovnací, přihlásila žalobkyně pohledávku a byla jí vyplacena po schválení narovnání vyrovnací kvota 45%. Na část (10.000 Kč) oné úhrnné pohledávky (jak strany souhlasně udaly) byla vystavena směnka, již kromě Otty L-a přijala též Julie K-ová. Proti směnečnému platebnímu příkazu, jímž uloženo bylo Julii K-ové zaplatiti žalobkyni 10.000 Kč, vznesla dlužnice námitky. *Procesní soud prvního stáda* ponechal směnečný platební příkaz v platnosti ohledně 4.500 K, jinak ho zrušil a uvedl v podstatě v d u v o d e c h: Žalobkyně vyšla na prázdno 12.735 Kč

25 h a není jí zabráněno (§ 48 vyr. řádu), by se ohledně schodku nehojila na žalované, aniž by byla způsobena újma ostatním věřitelům (§ 47 vyr. řádu). Toho musela si býti žalovaná, přijímajíc směnku, vědoma (čl. 23, 81 směn. řádu). Žalovaná ručí proto nejen za 5.500 Kč, jež po podání žaloby zaplatila, nýbrž i za dalších 4.500 Kč. O d v o l a c í s o u d zrušil k odvolání žalované směnečný platební příkaz i ohledně 4.500 Kč.

D ů v o d y: Odvolání dlužno přiznati důvodnost. Dle §u 891 obč. zák. může věřitel, za jehož pohledávku ručí dvě osoby rukou společnou a nerozdílnou, žádati zaplacení dle libosti od té neb oné neb od obou v celku, nebo po dílech, které si sám určí. Pakliže jeden z dlužníků částečně zaplatí, může na druhém dlužníku žádati pouze zbytek. Dle toho tudíž závisí rozhodnutí otázky, mezi stranami sporné, zda totiž žalobkyně může žádati na žalované celou směnečnou pohledávku ve výši 10.000 Kč či pouze zbytek 5.500 Kč — jedině na tom, zda obdržela žalobkyně od spoludlužníka Ottona L-a na směnečnou pohledávku 4.500 Kč, čili nic.

Jest nesporno, že žalobkyně poskytla Ottu L-ovi za vyjednaných podmínek úvěry, že z tohoto právního důvodu měla dne 22. října 1921 proti němu pohledávku 23.155 Kč, že pohledávku tu přihlásila k vyrovnávacímu řízení, a s touto částkou byla připuštěna k hlasování, že v přihlášené částce jest obsažena sporná směnečná pohledávka a že žalobkyně obdržela na přihlášených 23.155 Kč 45%, t. j. 10.419 Kč 75 h. Dle toho žádala tudíž žalobkyně 10.000 Kč nejprve od spoludlužníka Otty L-a, obdržela od něho splátku 4.500 Kč a může tudíž dle §u 891 obč. zák. na žalované požadovati pouze zbytek 5.500 Kč, jenž jí byl skutečně zaplacen. Kdyby žalobkyně byla oněch 10.000 Kč žádala nejprve na žalované, a kdyby tato byla zaplatila, nebo kdyby žalovaná byla použila svého práva dle §u 17 vyr. ř., mohla žalobkyně přihlásiti pouze 13.155 Kč k vyrovnávacímu řízení a byla by obdržela od dlužníka ve vyrovnání pouze 5919 Kč 75 h, kdežto vyrovnávací kvota 4.500 Kč vypadající na sporných 10.000 Kč by byla připadla žalované. Kdyby žalovaná byla použila svého práva dle §u 17 (2) vyr. ř. a kdyby byla oněch 10.000 Kč, za které ručila žalobkyni solidárně s dlužníkem ve vyrovnání, k vyrovnání přihlásila, nebylo by bývalo v řízení vyrovnávacím vůbec k její přihlášce přihlíženo, poněvadž pohledávka ta byla již přihlášena žalobkyní. Z ustanovení §u 48 vyr. ř. nelze vyvozovati právní náhled, který hájí žalobkyně i prvý soud, neboť žalobkyně tím, že pohledávku přihlásila k vyrovnávacímu řízení a pro vyrovnání hlasovala, podle §u 863 obč. zák. vyjádřila nade vší pochybnost, že přijímá jako částečnou úplatu od spoludlužníka Otto L-a 45%ní vyrovnávací kvotu, na pohledávku 10.000 Kč připadající, takže může požadovati po skutečném zaplacení této kvoty od spoludlužnice podle §u 891 obč. zák. pouze zaplacení zbytku pohledávky. Žádná z obou stran se před první stolicí neodvolávala na to, že směnka byla vystavena teprve po uzavření vyrovnání a po uplynutí při tom stanovených platebních lhůt a proto také nebylo zkoumáno, zda na směnečnou pohledávku připadající vyrovnávací kvota 4.500 Kč v době vystavení směnky již byla zaplacená, či zda trvala ještě pohledávka ohledně celých 10.000 Kč. Žalobkyně nemůže odvozovati pro sebe žádných práv z toho, že prý udánlivě jde o pohledávku z běžného účtu, neboť v případě, že by se skutečně jednalo o pohledávku z konto-

korentu ve smyslu čl. 291 obch. zák., což v první stolici vůbec nebylo zkoumáno, uznáním pohledávky ze salda ztratily by jednotlivé pohledávky svou samostatnost, byla by zde novace a následkem toho zanikla by vedlejší práva. Žalobkyně tedy žádným způsobem není zkrácena. Obdržela pohledávku 10.000 Kč, k jejímuž krytí měla zažalovanou směnku plně zaplacenou, a zbývající, směnkami nekryté úvěry ve výši 13.155 Kč obdržela zaplacený 45%ní vyrovnací kvotu, pro niž sama hlasovala.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

### D ů v o d y:

S odvolacím soudem bylo by jen tehdy lze souhlasiti, kdyby byl dluh 10.000 Kč, zajištěný zažalovanou směnkou, býval samostatným směnečným dluhem Otty L-a, majitele protokolované firmy Josef P. Nachfolger, k němuž žalovaná Julie K-ová přistoupila jako spoludlužnice, a jenž byl žalující bankou ve vyrovnacím řízení Otty L-a přihlášen v rámci celkové pohledávky 23.155 Kč. V tom případě byla by ovšem z vyrovnací kvoty 45%, která byla vyplacena na celkovou pohledávku, t. j. z 10.419 Kč 75 h, připadla částka 4.500 Kč na směnečnou pohledávku 10.000 Kč a zbytek 5.919 Kč 75 h na směnečně nekrytou pohledávku 13.155 Kč, a nemohla by se žalobkyně dovolávat ustanovení §u 48 vyr. ř., že práva věřitelů proti rukojmím nebo spoludlužníkům dlužníka jakož i proti postiham zavázaným nemohou býti omezena vyrovnáním bez výslovného souhlasu oprávněných. Máť § 48 vyr. ř. — odpovídající § 151 nynějšího a §u 224 dřívějšího konkursního řádu — sice ten význam, že spoludlužník a rukojmí vyrovnacího dlužníka zůstává zavázán nejen co do části dluhu, která se vyrovnáním zachová v platnosti, nýbrž co do celého dluhu, t. j. že věřitel může na rukojmí a spoludlužníku vyrovnacího dlužníka žádati zaplacení dluhu bez omezení na vyrovnací kvotu, — avšak dle zásady, vyslovené v §u 891 obč. zák. může žádati zaplacení dluhu jen potud, pokud ještě nezanikl a po právu trvá. To by v tomto případě za zmíněného předpokladu znamenalo, že žalobkyně mohla sice proti žalované zažalovati celou směnečnou pohledávku 10.000 Kč, dokud se jí nedostalo žádného placení se strany vyrovnacího dlužníka, po zaplacení vyrovnací kvoty 4.500 Kč však jen zbytek 5.500 Kč, ježto po splátce 4.500 Kč existoval solidární dluh jen ještě tímto zbytkem 5.500 Kč. Než souhlasný přednes stran, že žalobkyni příslušela při zavedení vyrovnacího řízení proti Ottu L-ovi, t. j. dne 22. října 1921 proti vyrovnacímu dlužníkovi z daného úvěru celková pohledávka 23.155 Kč, v které byla obsažena též částka 10.000 Kč, na kterou byla dána zažalovaná směnka, nevyklučuje svým ne dosti jasným a přesným zněním možnosti, že jest správným tvrzení dovolatelky, že směnka nesloužila k zajištění samostatného dluhu 10.000 Kč, nýbrž že byla dle úmluvy směnkou kryta celková (kontokorentní) pohledávka z daného úvěru do výše 10.000 Kč, zvláště když ji žalovaná sama v námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu označila jako směnku g a r a n č n í a při ústním jednání tvrdila, že šlo o pohledávku konto-

korentní. Kdyby tomu tak bylo, nebylo by lze tvrditi, že bylo vyrovnací kvotu poměrně rozvrhnouti na — neexistující zvláštní — směnečný dluh 10.000 Kč a na směnkou nekrytý zbytek 13.155 Kč přihlášené pohledávky 23.155 Kč, nýbrž bylo by ji počítati na celkovou pohledávku 23.155 Kč z daného úvěru a trval by solidární směnečný závazek žalované 10.000 Kč dotud, dokud by tu byl nezapravený dluh z úvěru do výše 10.000 Kč. Poněvadž by pak po srážce 45%ní kvoty, t. j. 10.419 Kč 75 h zbývalo z pohledávky 23.155 Kč ještě 12.735 Kč 25 h, převyšujících 10.000 Kč a krytých zažalovanou smenkou, byl by směnečný dluh 10.000 Kč ještě celý po právu, a mohla by dle toho, co uvedeno, žalobkyně vzhledem k Šu 48 vyr. ř. žádati na solidární spoludlužnici Julii K-ové zaplacení celého dluhu 10.000 Kč a ne jen částky 5.500 Kč. Ustanovení Šu 17 vyr. ř. mohla by se žalovaná dovolávati jen tehdy, kdyby byla, zaplativši směnečný dluh, použila práva dle prvního odstavce tohoto paragrafu. V prvním ze zmíněných případů bylo by tudíž správným rozhodnutí odvolacího soudu, v druhém případě však bylo by nutno přidati se k stanovisku soudu procesního. Zda tu jsou předpoklady toho či onoho případu, nebylo zjištěno, dovolací soud nemá tudíž potřebného skutkového podkladu, by mohl ve věci samé rozhodnouti.

#### Čís. 2622.

**Právoplatné usnesení, jímž byl, byť i nezletilý dědic poukázán na pořad práva dle Šu 126 nesp. říz., nelze změnit z povinnosti úřední, pak-li netrpí zmatečností. Rozhoduje o poukázání dědice na pořad práva, nemůže se pozůstalostní soud pouštět do zkoumání vnitřní platnosti závěti.**

**Právní povaha manželského společenství statků mezi živými.**

**Dle Šu 785 obč. zák. nelze na základě smlouvy o společenství statků mezi živými žádati započtení toho, oč přínos zesnulého manžela převyšoval přínos pozůstalého manžela.**

(Rozh. ze dne 15. května 1923, R II 115 23.)

K pozůstalosti po Maxu L-ovi přihlásila se nezl. dcera Alžběta L-ová ze zákona a vdova Anna L-ová a nezl. Gertruda L-ová ze závěti. Pozůstalostní soud poukázal na pořad práva Alžbětu L-ovou a nevyhověl jejímu návrhu, by předsevzat byl znovu odhad pozůstalosti a by bylo oceněno zůstavitelovo jmění v době zřízení svatebních smluv (společenství statků) dne 23. ledna 1920. Rekursní soud nevyhověl stížnosti Alžběty L-ové do zamítnutí návrhu na nový odhad, změnil však sám od sebe usnesení prvního soudu potud, že přikázal úlohu žalobců Anně a Gertrudě L-ovým. Důvod y: Stížnost napadá neprávem stanovisko pozůstalostního soudu, že Šu 785 obč. zák. tu nelze použiti, ježto smlouva o společenství statků není darováním. Zůstavitel vyhradil manželce spoluvlastnictví na svých nemovitostech smlouvou o společenství statků mezi živými. Názor, že, není-li majetek, vnesený i tím i oním z manželů, téže hodnoty, dlužno smlouvu co do přebytku pokládati za darování, nemá opory v zákoně. Jmenovitě neobsahují §§ 1177, 1178,